

Ruimte. Mensen. Toekomst.

**Rapport vervolgonderzoeken flora
en fauna Dierenparkje Volkel**
Vervolgonderzoek flora en fauna
Definitief

colofon

projectnaam
**Rapport vervolgonderzoeken
flora en fauna Dierenparkje
Volkel**

datum
8 oktober 2024

projectnummer
P06882

opdrachtgever
Gemeente Maashorst

BRO
projectleider
JRi

opgesteld door
RBo

interne controle
RdM

bron kافت
BRO

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4	7	Bronnen	15
1.1	Aanleiding	4			
1.2	Doel	4			
2	Omschrijving plangebied	5	8	Verklarende Woordenlijst	16
2.1	Huidige situatie	5			
2.2	Toekomstige situatie	5			
3	Werkwijze	8			
3.3	Vleermuizen	10			
4	Resultaten	12			
4.1	Huismus	12			
4.1.1	Nestlocaties	12			
4.1.2	Leefgebied	12			
4.1.3	Omgevingscheck	12			
4.2	Gierzwaluw	12			
4.2.1	Nestlocaties	12			
4.2.2	Omgevingscheck	12			
4.3	Vleermuizen	12			
4.3.1	Verblijfplaatsen	12			
4.3.2	Foeragerende vleermuizen	12			
4.3.3	Vliegroutes	12			
4.4	Overige soorten	12			
5	Effectenbeoordeling en toetsing	13			
5.1	Huismus	13			
5.2	Gierzwaluw	13			
5.3	Vleermuizen	13			
5.4	Overige soorten	13			
6	Conclusie	14			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om het dierenparkje aan de Kloosterstraat in Volkel te amoveren, om vervolgens 18 appartementen en 4 rijwoningen met de benodigde infrastructuur te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevat voor verschillende beschermde soort(groep)en. Naar aanleiding hiervan is vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2024, om verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van de huismus aanwezig in de betreffende woningen?
- Zijn er nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig in de betreffende woningen?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van huismus en gierzwaluw betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nesten, verblijfplaatsen, of essentieel leefgebied?
- Leidt de sloop/ renovatie tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet en is een vergunningsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een vergunningsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een vergunningsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een vergunningstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, laatst aangevuld 11 februari 2021). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Omschrijving plangebied

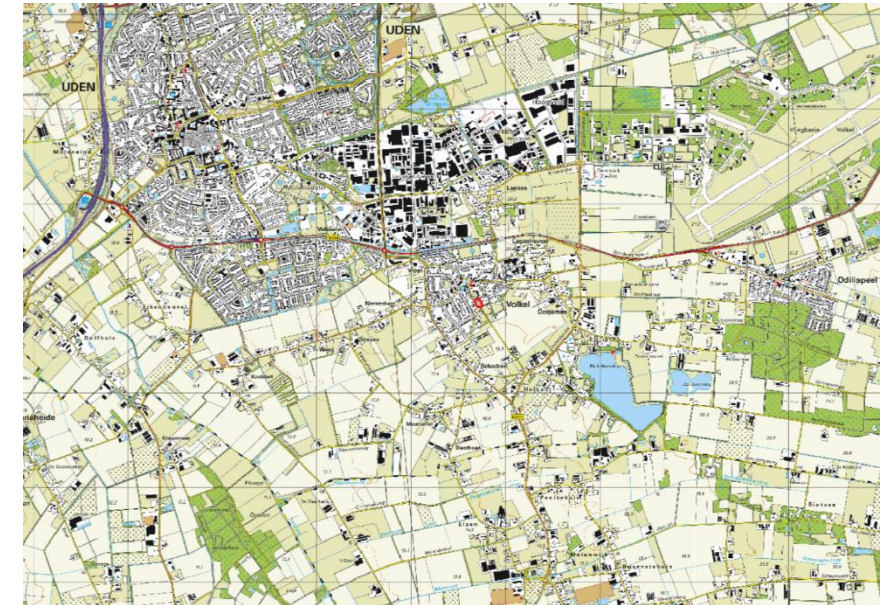
2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de rand van Volkel. In de directe omgeving vind je stedelijke bebouwing, een park, een begraafplaats en akkers.

Het plangebied bestaat momenteel uit dierenweiden, kleine opstallen en een duivenmelkersclub. De duivenmelkersclub is gevestigd in het gebouw aan de noordoostkant van het plangebied. De dierenweide heeft, naast de verschillende kleine opstallen om dieren in te huisvesten, een hoofdbouw dat aan de noordkant van het plangebied ligt. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens om de huidige bebouwing te slopen en binnen het plangebied 18 appartementen en 4 rijwoningen met de benodigde infrastructuur te realiseren. Bij de voorgenomen plannen zal ook het huidige groen, in de vorm van de bomen en struiken, worden verwijderd.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Het hoofdgebouw van het dierenparkje gezien vanuit noorden

Figuur 4: Duivenmelkers clubgebouw aan noordoostkant van plangebied

Figuur 5: Het hoofdgebouw van het dierenparkje gezien vanuit noorden

Figuur 6: Het hoofdgebouw van het dierenparkje gezien vanuit noordwesten

Figuur 7: Plangebied gezien vanuit noordoosten

Figuur 8: Westkant van plangebied

Figuur 9: Grote stalletje aan zuidkant van plangebied

Figuur 10: Kippenhok gezien vanuit zuidwesten

Figuur 11: Plangebied gezien vanuit zuidoosten

Figuur 12: Kleine stalletje gezien vanuit oosten

Figuur 13: Plangebied gezien vanuit oosten

Figuur 14: Plangebied gezien vanuit oosten

3 Werkwijze

3.1 Huismussen

Ten aanzien van de huismus zijn tussen 1 april en 15 mei 2024 twee veldbezoeken uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, in de ochtenduren tussen 8.00 uur en 12.00 uur. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor huismussen. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het dakpannen dak van de te renoveren woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de huismus (BIJ12, versie 2.1 februari 2023).

Volgens de soortenstandaard kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
  - een nest of nestbouw of
  - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
  - transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
  - bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, stekende kopjes uit nestopening).

2. minimaal 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
  - een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
  - aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
  - balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig.

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. huismusinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
05-04-2024	Nestlocaties huismus	10.00 – 12.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	10°C
23-04-2024	Nestlocaties huismus	10.00 – 12.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	8°C

3.2 Gierzwaluwen

Voor de gierzwaluw zijn in de periode van 1 juni tot half juli 2024 drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Tabel 2 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor gierzwaluwen. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het “gieren” van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, versie 2.0 juli 2023).

De gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel.

De afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan voldoende aannemelijk gemaakt worden als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest na:

- minimaal 3 inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen
- waarvan minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig)
- tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- tijdens goede (droge) weersomstandigheden.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens goede (droge) weersomstandigheden, wat gunstig is voor het waarnemen van gierzwaluwen (zie tabel 2).

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. gierzwaluwinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
03-06-2024	Nestlocaties gierzwaluw	18.45 – 20.45	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	15°C
19-06-2024	Nestlocaties gierzwaluw	19.55 – 22.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	19°C
01-07-2024	Nestlocaties gierzwaluw	19.55 – 22.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	18°C

3.3 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot en met 30 september 2024 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – augustus tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze bezoeken zijn uitgevoerd met 1 onderzoeker per veldbezoek, om minimaal 75% van de bebouwing te kunnen overzien. Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitge-

voerd. Door de beperkte hoogte van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 3 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie april 2024), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwerpende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 3).

Tabel 3: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Deelgebied	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
31-05-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1	21.40 - 23.50	21.45	Wind gemiddeld 1 Bft lichtbewolkt Geen neerslag	18°C
03-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	2	21.45 - 23.50	21.48	Wind gemiddeld 1 Bft lichtbewolkt Geen neerslag	15°C
08-07-2024	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	1	03.20 – 05.30	05.27	Wind gemiddeld 3 Bft licht bewolkt Geen neerslag	12°C
12-07-2024	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	2	03.25 – 05.35	05.31	Wind gemiddeld 3 Bft licht bewolkt Geen neerslag	13°C
19-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1	21.55 – 00.05	21.59	Wind gemiddeld 0 Bft licht bewolkt Geen neerslag	19°C
01-07-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	2	22.00 – 00.05	22.05	Wind gemiddeld 2 Bft licht bewolkt Geen neerslag	19°C
21-08-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	-	23.00 – 01.00	20.52	Wind gemiddeld 3 Bft zwaar bewolkt Geen neerslag	16°C
18-09-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	-	20.40 – 22.50	19.48	Wind gemiddeld 2 Bft zwaar bewolkt Geen neerslag	19°C

4 Resultaten

4.1 Huismus

4.1.1 Nestlocaties

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen huismussen waargenomen binnen het plangebied. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen nestlocatie voor huismus aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.1.2 Leefgebied

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen huismussen waargenomen in groen binnen het plangebied. Hierdoor kan er aangenomen worden dat het plangebied geen leefgebied bevat voor de huismus.

4.1.3 Omgevingscheck

De huismus is een soort die zowel voorkomt in de stadcentra als op het platteland, maar een voorkeur heeft voor bebouwde gebieden. Hierbij heeft huismus als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie een voorkeur voor woningen die openingen hebben die toegang verlenen tot geschikte nestlocatie tussen het dak en het dakbeschot met tevens voldoende groen in de omgeving van de woningen. In de omgeving zijn aangrenzende woningen aanwezig welke een pannendak hebben waar huismussen onder kunnen nestelen. In de woningen aan de Kloosterstraat 17A en 21 zijn drie huismusnesten aangetroffen. Deze huismussen maakten gebruik van het groen in de aangrenzende siertuinen. Tijdens de werkzaamheden zullen deze nesten behouden blijven net als het groen in de tuinen van desbetreffende huizen.

4.2 Gierzwaluw

4.2.1 Nestlocaties

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn laagvliegende of gierende gierzwaluwen waargenomen binnen het plangebied. Er kan redelijkerwijze worden aangenomen dat er geen nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2.2 Omgevingscheck

Tijdens de veldbezoek zijn er wel sporadisch overvliegende gierzwaluwen in de omgeving van het plangebied waargenomen. Dit betrof een groepje van circa 5 individuen. Dit groepje vloog lager ter plaatse van de kerk, gelegen ten noorden van het plangebied. Het is aannemelijk dat hier nesten van gierzwaluw aanwezig zijn.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in bebouwing binnen het plangebied. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen verblijfplaatsen van de vleermuis aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.3.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (3-4) foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom het groen in het zuiden en zuidwesten van het plangebied waargenomen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foeragemogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

In het najaar was het plangebied is een vrij rustige locatie met betrekking tot vleermuizen. Er zijn geen grote aantallen vleermuizen waargenomen, foeragerend noch in een vliegroute.

4.3.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.4 Overige soorten

In het groen rondom de bebouwing kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Huismus

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van huismus waargenomen. Bij de voorgenomen plannen gaan geen nestlocaties van de huismus verloren. Wel zijn er binnen de directe aangrenzende woning, de Kloosterstraat 17A en 21, nesten van huismus aanwezig. De huismussen maakten niet gebruik van het groen binnen het plangebied, maar van het opgaand groen in de voortuin van de woning. Bij de werkzaamheden gaan geen nestplaatsen of essentieel leefgebied van de huismus verloren.

Overtreding van een verbodsbepaling van de Omgevingswet met betrekking tot huismus is uitgesloten.

5.2 Gierzwaluw

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van de gierzwaluw gedaan. Negatieve effecten op de gierzwaluw en een overtreding is van een verbodsbepaling van de Omgevingswet is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij de werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen verloren. Wel zijn er foeragerende vleermuizen waargenomen bij de bomen in het noordwesten van het plangebied en in het oosten naast het scoutingterrein. Deze bomen zullen echter behouden blijven. Overtreding van een verbodsbepaling van de Omgevingswet met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten.

5.4 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig

mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Overtreding van de verbodsbepaling van de Omgevingswet met deze soorten is uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 4: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Huisumus	Nee	-	Nee	-
Gierzwaluw	Nee	-	Nee	-
Vleermuizen	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidende ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Huismus, versie 2.1 BIJ12 februari 2023
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 2.0 BIJ12 juli 2023
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0 BIJ12 april 2024
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een onthefingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

